2025/144

2025 1 28

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2025/144

2025 m. sausio 27 d.

kuriuo skiriamas Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis Belgrado ir Prištinos dialogui

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 33 straipsnį kartu su 31 straipsnio 2 dalimi,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2020 m. balandžio 2 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2020/489 ([1]), kuriuo Europos Sąjungos specialiuoju įgaliotiniu (toliau – ES specialusis įgaliotinis) Belgrado ir Prištinos dialogui ir kitiems Vakarų Balkanų regioniniams klausimams paskyrė Miroslav LAJČÁK. Taryba sprendimais (BUSP) 2021/470 ([2]), (BUSP) 2022/1240 ([3]) ir (BUSP) 2024/2085 ([4]) tų įgaliojimų terminą pratęsė. Tas terminas baigiasi 2025 m. sausio 31 d.;

(2) turėtų būti paskirtas ES specialusis įgaliotinis Belgrado ir Prištinos dialogui laikotarpiui nuo 2025 m. vasario 1 d. iki 2026 m. vasario 28 d.;

(3) ES specialusis įgaliotinis savo įgaliojimus vykdys aplinkybėmis, kurios gali pablogėti ir gali kliudyti pasiekti Sutarties 21 straipsnyje nustatytus Sąjungos išorės veiksmų tikslus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis

Laikotarpiui nuo 2025 m. vasario 1 d. iki 2026 m. vasario 28 d. Europos Sąjungos specialiuoju įgaliotiniu (toliau – ES specialusis įgaliotinis) Belgrado ir Prištinos dialogui skiriamas Peter SØRENSEN. Taryba, remdamasi Politinio ir saugumo komiteto (toliau – PSK) įvertinimu bei Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) pasiūlymu, gali nuspręsti ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimus (toliau – įgaliojimai) nutraukti anksčiau.

2 straipsnis

Politikos tikslai

Įgaliojimai grindžiami šiais Sąjungos politikos tikslais ir dera su kitomis nustatytomis Sąjungos politikos kryptimis:

a) pasiekti visapusišką Serbijos ir Kosovo (*) santykių normalizavimą, kuris yra kertinis jų atitinkamame europiniame kelyje;

([1]) 2020 m. balandžio 2 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2020/489, kuriuo skiriamas Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis Belgrado ir Prištinos dialogui ir kitiems Vakarų Balkanų regioniniams klausimams (OL L 105, 2020 4 3, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/489/oj).

([2]) 2021 m. kovo 18 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/470, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (BUSP) 2020/489, kuriuo skiriamas Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis Belgrado ir Prištinos dialogui ir kitiems Vakarų Balkanų regioniniams klausimams (OL L 96, 2021 3 19, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/470/oj).

([3]) 2022 m. liepos 18 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2022/1240, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (BUSP) 2020/489, kuriuo skiriamas Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis Belgrado ir Prištinos dialogui ir kitiems Vakarų Balkanų regioniniams klausimams (OL L 190, 2022 7 19, p. 131, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/1240/oj).

([4]) 2024 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2024/2085, kuriuo patęsiamas Europos Sąjungos specialiojo įgaliotinio Belgrado ir Prištinos dialogui ir kitiems Vakarų Balkanų regioniniams klausimams įgaliojimų terminas ir iš dalies keičiamas Sprendimas (BUSP) 2020/489 (OL L, 2024/2085, 2024 7 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2085/oj).

(*) Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos

b) viešosios diplomatijos priemonėmis didinti Sąjungos matomumą ir veiksmingumą;

c) atitinkamai prisidėti prie Sąjungos veiksmų vieningumo, nuoseklumo ir efektyvumo.

3 straipsnis

Įgaliojimai

Kad būtų pasiekti 2 straipsnyje išdėstyti politikos tikslai, įgaliojimai yra tokie:

a) vyriausiojo įgaliotinio vardu glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis sudaryti palankesnes sąlygas Belgrado ir Prištinos dialogui, dirbti siekiant visapusiškai normalizuoti Serbijos ir Kosovo santykius sudarant teisiškai privalomą susitarimą, kuriuo laikantis tarptautinės teisės ir prisidedant prie regioninio stabilumo būtų sprendžiami visi tarp šalių likę neišspręsti klausimai, ir stebėti šalių darbą įgyvendinant ankstesnius susitarimus, sudarytus vedant ES remiamą dialogą, visų pirma 2023 m. vasario ir kovo mėn. priimtą Susitarimą siekiant Kosovo ir Serbijos santykių normalizavimo ir jo įgyvendinimo priedą, ir reikiamu mastu teikti jam paramą;

b) aktyviai dalyvauti viešosios diplomatijos priemonėmis didinant Sąjungos veiksmingumą ir matomumą;

c) koordinuotai ir nuosekliai dirbti atsižvelgiant į visas Sąjungos pastangas ir bendrą Sąjungos politiką, susijusią su Vakarų Balkanų regionu, ir visų pirma su biuro vadovu / ES specialiuoju įgaliotiniu Kosove ir delegacijos Serbijoje vadovu, ir palaikyti glaudžius ryšius su valstybėmis narėmis;

d) remti vyriausiojo įgaliotinio darbą ir Sąjungos veiklą regione.

4 straipsnis

Įgaliojimų vykdymas

1. ES specialusis įgaliotinis yra atsakingas už įgaliojimų vykdymą; jo veiklą prižiūri vyriausiasis įgaliotinis.

2. PSK palaiko ypatingus ryšius su ES specialiuoju įgaliotiniu, o su Taryba ES specialusis įgaliotinis bendrauja pirmiausia pasitelkęs šį komitetą. PSK teikia ES specialiajam įgaliotiniui strategines gaires ir nustato politinę kryptį pagal jo įgaliojimus, nedarant poveikio vyriausiojo įgaliotinio galioms.

3. ES specialusis įgaliotinis savo veiksmus glaudžiai koordinuoja ir bendradarbiauja su Europos išorės veiksmų tarnyba (toliau – EIVT) ir atitinkamais jos padaliniais. Biuro vadovas (ES specialusis įgaliotinis Kosove) ir delegacijos Serbijoje vadovas prireikus padeda ES specialiajam įgaliotiniui, be kita ko, suteikdamas ekspertų konkrečiais klausimais, susijusiais su įgaliojimų vykdymu.

5 straipsnis

Finansavimas

1. Su ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimų vykdymu laikotarpiu nuo 2025 m. vasario 1 d. iki 2026 m. vasario 28 d. susijusioms išlaidoms (toliau – išlaidos) padengti skiriama finansinė orientacinė suma yra 2 320 997,62 EUR.

2. Išlaidos tvarkomos pagal Sąjungos bendrajam biudžetui taikomas procedūras ir taisykles.

3. Išlaidos tvarkomos pagal ES specialiojo įgaliotinio ir Komisijos sudarytą sutartį. Už išlaidas ES specialusis įgaliotinis atsiskaito Komisijai.

6 straipsnis

ES specialiojo įgaliotinio darbuotojų grupės sudarymas ir sudėtis

1. Neviršydamas įgaliojimų ir turimų atitinkamų finansinių išteklių, ES specialusis įgaliotinis sudaro savo darbuotojų grupę. Į ES specialiojo įgaliotinio darbuotojų grupę įtraukiami darbuotojai, turintys ekspertinių žinių konkrečiose politikos srityse, kurių reikia įgaliojimams. ES specialusis įgaliotinis nedelsdamas praneša Tarybai ir Komisijai apie savo darbuotojų grupės sudėtį.

2. Valstybės narės, Sąjungos institucijos ir EIVT gali pasiūlyti deleguoti darbuotojus dirbti ES specialiojo įgaliotinio darbuotojų grupėje. Atlyginimą tokiems deleguotiems asmenims moka atitinkamai to asmens valstybė narė, Sąjungos institucija arba EIVT. Valstybių narių į Sąjungos institucijas arba EIVT pasiųsti ekspertai taip pat gali būti deleguojami dirbti ES specialiojo įgaliotinio darbuotojų grupėje. Pagal sutartį pasamdyti kitų šalių darbuotojai turi turėti vienos iš valstybių narių pilietybę.

3. Visi deleguoti darbuotojai administraciniu požiūriu lieka pavaldūs siunčiančiajai valstybei narei, Sąjungos institucijai arba EIVT, ir vykdo savo pareigas bei veikia ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimų labui.

7 straipsnis

ES specialiojo įgaliotinio ir ES specialiojo įgaliotinio personalo privilegijos ir imunitetai

Dėl ES specialiojo įgaliotinio ir ES specialiojo įgaliotinio personalo užduočių įvykdymui ir sklandžiam įgaliojimų įgyvendinimui užtikrinti būtinų privilegijų, imunitetų ir kitų garantijų atitinkamai susitariama su priimančiosiomis šalimis. Valstybės narės ir EIVT tuo tikslu teikia visą reikalingą paramą.

8 straipsnis

ES įslaptintos informacijos saugumas

ES specialusis įgaliotinis ir jo darbuotojų grupės nariai laikosi saugumo principų ir būtiniausių standartų, nustatytų Tarybos sprendimu 2013/488/ES ([5]).

9 straipsnis

Galimybė susipažinti su informacija ir logistinė parama

1. Valstybės narės, Komisija, EIVT ir Tarybos Generalinis sekretoriatas užtikrina, kad ES specialiajam įgaliotiniui būtų sudaryta galimybė susipažinti su visa reikiama informacija.

2. Atitinkamai Sąjungos delegacijos ir biurai ir (ar) valstybės narės teikia ES specialiajam įgaliotiniui ir jo personalui logistinę paramą.

10 straipsnis

Galimybė susipažinti su dokumentais ir duomenų apsauga

1. ES specialusis įgaliotinis taiko Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1049/2001 ([6]) nustatytas taisykles. Vyriausiasis įgaliotinis priima atitinkamas ES specialiajam įgaliotiniui skirtas įgyvendinimo taisykles.

([5]) 2013 m. rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimas 2013/488/ES dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 274, 2013 10 15, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj).

([6]) 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

2. ES specialusis įgaliotinis užtikrina asmenų apsaugą tvarkant jų asmens duomenimis, vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1725 ([7]). Vyriausiasis įgaliotinis priima atitinkamas ES specialiajam įgaliotiniui skirtas įgyvendinimo taisykles.

11 straipsnis

Saugumas

ES specialusis įgaliotinis, laikydamasis Sąjungos politikos dėl personalo, dislokuoto už Sąjungos ribų vykdyti veiksmus pagal Sutarties V antraštinę dalį, saugumo, laikydamasis įgaliojimų ir atsižvelgdamas į saugumo padėtį jo atsakomybei priskirtoje teritorijoje, imasi visų praktiškai įgyvendinamų priemonių tiesiogiai ES specialiajam įgaliotiniui pavaldaus personalo saugumui užtikrinti, visų pirma:

a) sudarydamas konkretų saugumo planą, grindžiamą EIVT gairėmis, kuriame numatomos konkrečios fizinės, organizacinės ir procedūrinės saugumo priemonės, kurios reglamentuoja personalo saugaus atvykimo į jo atsakomybei priskirtą teritoriją ir judėjimo toje teritorijoje valdymą bei saugumo incidentų valdymą taip pat sudarydamas misijos nenumatytų atvejų planą ir evakuacijos planą;

b) užtikrindamas, kad visi už Sąjungos ribų dislokuoti personalo nariai būtų apdrausti didelės rizikos draudimu, būtinu dėl jo atsakomybei priskirtoje teritorijoje esančių sąlygų;

c) užtikrindamas, kad prieš atvykstant arba atvykus į jo atsakomybei priskirtą teritoriją būtų organizuotas visų ES specialiojo įgaliotinio darbuotojų grupės narių, kurie turi būti dislokuoti už Sąjungos ribų, įskaitant vietoje pagal sutartį įdarbintus darbuotojus, atitinkamas mokymas saugumo klausimais, atsižvelgiant į EIVT tai teritorijai nustatytą rizikos lygį;

d) užtikrindamas, kad būtų įgyvendintos visos sutartos rekomendacijos, pateiktos remiantis reguliariais saugumo įvertinimais, ir Tarybai, vyriausiajam įgaliotiniui bei Komisijai teikdamas raštiškas tų rekomendacijų įgyvendinimo ir kitų saugumo klausimų ataskaitas, sudarančias šio sprendimo 15 straipsnyje nurodytos pažangos ataskaitos ir išsamios įgaliojimų vykdymo ataskaitos dalį.

12 straipsnis

Ataskaitų teikimas

ES specialusis įgaliotinis vyriausiajam įgaliotiniui reguliariai teikia ataskaitas. ES specialusis įgaliotinis reguliariai teikia ataskaitas PSK ir prireikus – Tarybos darbo grupėms. Reguliariai teikiamos ataskaitos platinamos per sistemą COREU. ES specialusis įgaliotinis gali teikti ataskaitas Užsienio reikalų tarybai. Pagal Sutarties 36 straipsnį ES specialusis įgaliotinis gali dalyvauti suteikiant informaciją Europos Parlamentui.

13 straipsnis

Koordinavimas ir darnumas

1. ES specialusis įgaliotinis prisideda prie Sąjungos veiksmų vieningumo, nuoseklumo ir veiksmingumo užtikrinimo bei padeda užtikrinti, kad visos Sąjungos priemonės ir valstybių narių veiksmai būtų taikomos ir vykdomi suderintai, kad būtų pasiekti Sąjungos politikos tikslai. Kai tinkama, ES specialusis įgaliotinis palaiko ryšius su valstybėmis narėmis. ES specialiojo įgaliotinio veikla atitinkamai koordinuojama su EIVT, Komisijos, delegacijos Serbijoje vadovo, biuro vadovo / ES specialiojo įgaliotinio Kosove ir Europos Sąjungos teisinės valstybės misijos Kosove vadovo veikla. ES specialusis įgaliotinis reguliariai informuoja valstybių narių atstovybes ir Sąjungos delegacijas ir biurus.

2. Veiksmų vietoje ES specialusis įgaliotinis palaiko glaudų ryšį su Sąjungos delegacijų ir biurų regione vadovais ir valstybių narių atstovybių vadovais. Jie deda visas įmanomas pastangas, kad padėtų ES specialiajam įgaliotiniui vykdyti jo įgaliojimus, be kita ko, teikdami konsultacijas ir ekspertines žinias vietos politikos klausimais. ES specialusis įgaliotinis taip pat palaiko ryšius su kitais tarptautiniais bei regioniniais subjektais vietoje.

([7]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

14 straipsnis

Pagalba pretenzijų atveju

ES specialusis įgaliotinis ir jo darbuotojų grupė teikia pagalbą, susijusią su reagavimu į bet kokias pretenzijas ir pareigas, kylančias dėl ankstesnio ES specialiojo įgaliotinio Belgrado ir Prištinos dialogui ir kitiems Vakarų Balkanų klausimams įgaliojimų vykdymo, ir tokiais tikslais teikia administracinę pagalbą bei prieigą prie atitinkamų dokumentų.

15 straipsnis

Peržiūra

Šio sprendimo įgyvendinimas ir jo suderinamumas su kita Sąjungos veikla regione yra nuolat peržiūrimi. ES specialusis įgaliotinis ne vėliau kaip 2025 m. birželio 30 d. Tarybai, vyriausiajam įgaliotiniui ir Komisijai pateikia pažangos ataskaitą, o ne vėliau kaip 2025 m. lapkričio 30 d. – išsamią įgaliojimų vykdymo ataskaitą.

16 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2025 m. sausio 27 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

K. KALLAS